

Budapestre vonatkozó

Szerző:

Rudnyánszky István

Cím:

A jogászok a béketől való feladásig

Forrás:

Béke és

1955. XI. 15.

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Hely:

Idő:

Személy:

Helyszám:

34(063)

4/55

magas feketepiaci árfolyamot értek el. Ha három hónapig tartott volna a kínai, a magyar vagy a szovjet művészegyüttes vendégjátéka, akkor három hónapig játszottak volna zsúfolt házak előtt."

Befejezésül magyarországi benyomásairól érdeklődöm. A kérdés banális, a felelet nem: „Harmadszor járok szép hazájában. Először csupán érdeklődéssel figyeltem, másodszor elismertem és bírálтам, s most — mondhatom — megszerettem Magyarországot. Örömmel ismerkedtem meg a magyar jogtudomány olyan kiváló képviselőivel, mint Molnár Erik igazságügyminiszter, Vas Tibor budapesti egyetemi professzor, az Állam- és Jogtudományi Intézet igazgatója, Domokos József, a Legfelső Bíróság elnöke. A magyar jogászok értékes közreműködése elősegíti a DJNSZ munkásságának sikerét.”

Rudnyánszky István

Joe Nordmann, a DJNSZ főtákará

maga az élő francia „esprit“ — párperces beszélgetés vele: felvillanyoz; sziporkázó és ésszerű, telibetaláló érvekkel gazdag stílusa: megragad és meggyőz. Akik látták a letartóztatott Jacques Duclos és André Stil védelmében vívott harcát, azt mondják: olyan volt az egész ember, éles és acélosan hajlékony, mint a francia vívótőr. A kommunisták ügyvédje: ő védte a hivatalos összeesküvők ellen annak idején a párt titkárát, a l'Humanité szerkesztőjét és védte a név-

telen harcosokat. Ő irányította a haladó sajtó védelmét a szovjetellenes uszítással szemben, a hírhedt kalandor Kravcsenko perében. Az antifasiszta harc egyik francia katonája volt: az Ellenállás Nemzeti Tanácsának tagja. Ma: a Béke-Világtanács tagja, a Demokratikus Jogászok Nemzetközi Szövetségének főtákará. Amikor arra kérem, számoljon be a magyar olvasónak sokoldalú békeharcos tevékenységéről, egyszerű szavakkal válaszol: „Francia vagyok és hazafi.”

Joe Nordmann

z. Arról beszélgetünk, milyen jelentős a joghoz hű jogászok szerepe a demokratikus szabadságjogok védelmében. „A jogászok, a dolog természetéből, az első tűzvonalban harcoltak például a nagy török költő, Nazim Hikmet szabadságáért, a béke tengerészéért, a mi Henri Martinunkért, az ártatlanul halálraítélt amerikai házaspár, Ethel és Julius életéért. Ma: — mondja — fel-emeljük szavunkat a jogfosztás, a jogtörő önkény ellen; Párizsban és Algírban, Dél-Afrikában és Guatemalában, mindenütt a tűzvonalban.“ Elmondja, hogy a francia jogászszövetség tiltakozott az algériai ostromállapot ellen. Támogatta a lapok és újságírók tiltakozó akciót a mind gyakoribb lapbetiltások, az észak-afrikai terrort leleplező újságok elkobzása ellen.

A közeli választásokra, egy új népfőnt kialakulásának lehetőségére terelődik a szó. „A politikaváltozás — hangsúlyozza Joe Nordmann — a tömegek vágya. A francia társadalom különböző rétegei, a munkások, a gazdák, a kisemberek jól emlékeznek az 1936-os népfőntre. Az emberek gondolatában mindinkább kialakul egy hasonló jellegű demokratikus unió képe. Akkor a kommunista párt, a szocialista párt, a radikális párt teljes egészében részt vett a népfőntben. Ma egyfelől annyiban változott a helyzet, hogy a kommunista párt súlya, politikai jelentősége és tekintélye összehasonlíthatatlanul nagyobb, mint akkor, vezető szerepe elismert az új demokratikus

egység kovácsolásában, másfelől azonban a radikális és a szocialista párt, mint zárt egész, nem támogatja ebben az értelemben a népi egységet: a radikálisok és a szocialisták jelentős csoportjai, mindkét párt erős frakciói azonban ebben az irányban hatnak. A hazafias és demokratikus erők egységének alapja a munkásosztály összefogása. Egyre több példa van helyi szocialista-kommunista akcióegységre.

A demokratikus összefogás egyik programpontja a világi oktatás védelme. A szocialisták és a radikálisok számára a laikus program régi hagyományt, s jórészt mai kötelezettséget is jelent. A katolikusokat ez bizonyos mértékben távoltartja az unió gondolatától, de a katolikus dolgozók ugyanakkor a békevágyban, a gazdasági követelésekben egyek kommunista és szocialista munkástársaikkal. Jellemző, hogy míg a katolikus MRP ma általában Franciaország legreakciósabb csoportosulása, a párt befolyása alatt álló keresztény szakszervezetek a bérkövetelő- és sztrájkmozgalmakban mindinkább együtt haladnak a CGT-vel és az FO-val.“

Amikor a választójogi mesterkedésekről beszél, Jaurès szavát idézi. A kerületi választás, amelyet annyira erőszakolnak Mendes-France hívei: tolvaj választás!

„Egyetlen céljuk az, hogy minél több kommunista mandátumot sinkó-fáljanak el. Szeretnék zsebretenni a mandátum-prémiumot, amit sok ezernyi haladó szervezet semmissé tételé-

nek árán kapnának. Az egyetlen igazságos, becsületes választási mód az, amelyet a kommunista párt követel: az arányos választás módszere.“

Hogyan segíti a francia értelmiség a genfi szellemet? — kérdezem. Joe Nordmann sok példát mond költők, filmszínészek, híres tudósok állásfoglalásáról, nyilatkozatairól, a Herriot nagy tekintélyével fémjelzett lyoni felhívás (ezt kimagasló keleti és nyugati személyiségek írták alá) hatásáról, s különösen büszke a jogászok magatartására: „Amikor az ENSZ jogi bizottságának elnöke, Lax lengyel professzor nemrégiben előadást tartott a Sorbonne katedráján a békés együttélés jogi vonatkozásairól, jelen volt és pozitív értelemben szólt hozzá újszólván mindenki, aki

ma a francia jogtudományt méltóan képviseli.“

„Az emberekben — az értelmiség körében és az utca emberének tömegeiben egyaránt — él a békés együttélés vágya. Egyszerűen szólva: a franciák nagyon unják a hidegháborút és azt akarják, hogy közelebb kerüljenek egymáshoz a világon hatalmas és népek, nézetek és tervek. A közeledésnek ezt a vágyát valami még eddig alig tapasztalt szomjúság is fűti: a kulturális érintkezés szomja. Az a példátlan siker, amely Párizsban a kínai balettet, a magyar népi együttest vagy most, a napokban a Mojszejev-együttes táncosait fogadta, nem csupán a művészek sikere. Kétségtelen, hogy politikai hangsúlyú érdeklődés, közeledésvágy is volt ez. Ezeknek az előadásoknak a jegyei

14806/51